

KOMPLIKACE PO LOKÁLNÍ APLIKACI CIZORODÉHO MATERIÁLU DO PODKOŽÍ PENISU

COMPLICATIONS FOLLOWING LOCAL APPLICATION OF INORGANIC MATERIAL INTO THE SUBCUTANEOUS TISSUE OF PENIS

Kristýna Kalusová¹, Ivan Trávníček¹, Lada Eberlová², Kristýna Pivovarcíková³, Ondřej Hes³, Viktor Eret¹, Tomáš Pitra¹, Milan Hora¹

¹Urologická klinika LF UK a FN, Plzeň

²Ústav anatomie LF UK, Plzeň

³Šiklův ústav patologie LF UK a FN, Plzeň

Došlo: 11. 12. 2014

Přijato: 5. 1. 2015

Kontaktní adresa:

MUDr. Mgr. Kristýna Kalusová
Urologická klinika LF UK a FN
E. Beneše 1128/13, 305 99 Plzeň
e-mail: kalusovak@fnplzen.cz

Střet zájmů: žádný.

Prohlášení o podpoře:

Zpracování tohoto sdělení podpořeno MZ ČR – RVO (Fakultní nemocnice Plzeň – FNPI, 00669806).

SOUHRN

Kalusová K. Komplikace po lokální aplikaci cizorodého materiálu do podkoží penisu.

Cílem našeho sdělení je poukázat na možné komplikace po lokální aplikaci cizích látek do podkoží penisu. Prezentujeme případy tří pacientů (průměrný věk 31 let) s lokálními komplikacemi po injekční aplikaci borové masti (acidum boricum) do podkoží penisu. Dle našich dosavadních zkušeností se tato problematika týká užší skupiny sociál-

ně slabších pacientů, kteří se pro tyto amatérské zákroky rozhodli ve snaze zvětšit si průměr svého penisu. V místě aplikace došlo k těžkým zánětlivým změnám, induraci a s latencí několika měsíců (let) až k rozpadu ložiska v nehojící se ulcerózní lézi. Vždy je indikováno chirurgické řešení, a to excize ložiska, případně krytí defektu dermoepidermálním štěpem.

KLÍČOVÁ SLOVA

Borová mast, acidum boricum, desintegrace tkáně, chronický lokální zánět, ulcerace, pearling, sociálně slabší občané, odnětí svobody, vězeňské chování, průměr penisu.

SUMMARY

Kalusová K. Complications following local application of inorganic material into the subcutaneous tissue of penis.

The aim of this communication is to describe severe complications caused by the local application of inorganic material into the subcutaneous penile tissue. Three patients (mean age 31 years) with local complications after the injection of boric ointment (acidum boricum) into the subcutaneous tissue of the penis are described. According to our

experience, this condition is limited to a group of socially weak patients who underwent this intervention in order to increase the volume of their penis. The injection of this inorganic material leads to severe inflammatory changes at the site of application. After several months (years) these deposits disintegrated into ulcerative lesions, which would not heal. Surgical treatment is always recommended in these cases – excision of the ulcerative lesion, alternative – defect coverage with split-thickness skin graft.

KEY WORDS

Boric ointment, tissue disintegration, chronic local inflammation, ulcerative lesions, pearling, imprisonment, prison behaviour, diameter of penis.

.....

ÚVOD

Ve snaze zlepšit si vzhled genitálu jsou si někteří muži ochotni provést různé formy automutilace. Patří sem mimo jiné aplikace cizorodého materiálu do podkoží penisu, anglicky označováno jako „pearling“. V tomto článku bychom se chtěli především zaměřit na aplikace mastí do podkoží penisu, se kterými jsme se setkali na naší klinice.

Dle našich dosavadních zkušeností se tato problematika týkala úzké skupiny pacientů, kteří se ve snaze zvětšit si průměr penisu rozhodli pro tento amatérský zákrok. Na úvod připojujeme jeden z anonymních dotazů, které je možné na internetu vyhledat. Tento byl směřován na webové stránky jednoho z pracovišť plastické chirurgie. Ponecháno v původním znění včetně gramatických chyb:

„Dobrý den, mám otázku ohledně zvětšení oběmu penisu. Mám kamarády kteří si stíckly pod kůži borovou mast a mají to už několik let a nemají žádné komplikace. Zajímalo by mně jaké rizika hrozí a kam se borova mast ztrácí? Říkali mi že se to musí «doplňovat» každých par let protože se to ztrácí. Přemýšlím o amatérském zákroku sám, a chtěl bych o tom vědět více. Děkuji za Váš čas.“

SOUBOR

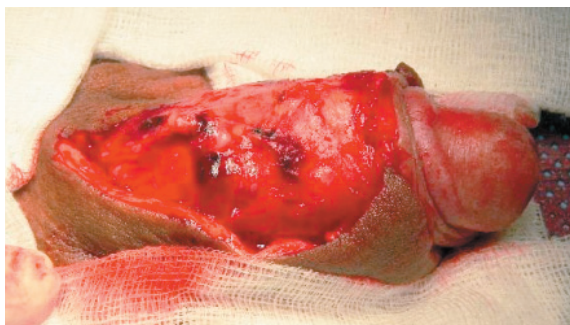
Od prosince roku 2012 do července roku 2014 jsme zaznamenali případy tří pacientů s lokálními komplikacemi po aplikaci borové masti do podkoží penisu. Dva z těchto pacientů byli v době urologického vyšetření ve výkonu trestu, třetí pacient byl trestán v minulosti.

Ve všech případech se jednalo o mladší muže. První pacient byl 21letý muž, který si nechal aplikovat borovou mast do podkoží penisu již v 15 letech. Ve 20 letech věku se objevila perforace a sekrece z místa aplikace, která se následně spontánně zhojila. Za rok poté však došlo opět k recidivě. V době diagnózy se na dorzu penisu tohoto pacienta vyskytoval vředovitý hypertrofický defekt velikosti 3 x 4 cm a další ložiska pak na předkožce a u kořene penisu velikosti přibližně 2,5 cm (obr. 1). Byla indikována resekce ulcerovaného infiltrátu z dorzu penisu (obr. 2), cirkumcize a plastika dermoepidermálním štěpem odebraným z pravého stehna (obr. 3). Zákrok byl proveden za účasti plastického chirurga. Pooperačně byl kožní štěp na dorzu penisu v celé ploše přihojen, při následné kontrole po propuštění byl štěp vitální, klidný. Na další doporučené kontroly se již pacient nedostavil.

Obr. 1. Vředovitý hypertrofický defekt na dorzu penisu vzniklý s latencí několika let po lokální injekční aplikaci borové masti do podkoží

Fig. 1. Ulcerative hypertrophic defect on the dorsum of the penis developed some years after the local injection application of boric ointment into the subcutaneous tissue

Obr. 2. Excize léze z dorza penisu

Fig. 2. Excision of the ulcerative lesion of the dorsum of the penis

Obr. 3. Cirkumcize a plastika dermoepidermálním štěpem

Fig. 3. Circumcision and reconstruction with split-thickness skin graft – STSG

Ve druhém případě se jednalo o 41letého vězně vyšetřeného pro parafimózu. Objektivně byl u pacienta verifikován promodralý, bolestivý glans penis a tuhá předkožka změněná po aplikaci borové masti v minulosti (bez bližšího udání okolností aplikace). U tohoto pacienta byla provedena v první době dorzální discize předkožky v lokální anestezii a poté byl pacient převezen k cirkumcizi v celkové anestezii do vězeňské nemocnice na Pankráci.

Třetí, 31letý pacient, byl rovněž v době diagnózy ve výkonu trestu. Dle anamnézy došlo k aplikaci borové masti ještě na svobodě, bez bližšího udání přesné doby aplikace. Dle výpovědi pacienta bylo cílem zvětšit si průměr penisu. Borová mast byla před aplikací převařená ve varné konvici a poté injekčně vpravena do podkoží penisu a vnitřního listu předkožky. Po roce od aplikace došlo k rozpadu ložiska v nehojící se ulcerovanou lézi (obr. 4). U tohoto pacienta byla indikována cirkumcize s excizí ložiska,

Obr. 4. Nehojící se ulcerované ložisko po injekční aplikaci borové masti

Fig. 4. Non-healing ulcerated lesion after injection application of the boric ointment

kterou však pacient s podepsáním negativního reverzu odmítl.

DISKUZE

Borová mast je přípravkem pro zevní užití, určená pro změkčení a promašťování pokožky. Široce dostupná bez lékařského předpisu je 3% borová vazelína (acidi borici 3,0 g, vaselini albi 100 g). Vazelína jako taková urychluje hojení tím, že zabraňuje průniku mikrobů do rány a jejímu vysychání. Jiný léčebný účinek nemá, protože se do kůže nevstřebává.

Kyselina boritá je bílá krystalická látka s velmi pestrout škálou využití. V očním lékařství se používá v 3% vodném roztoku (Aqua borica). Roztok o koncentraci do 1,6% se využívá ke zpomalení jaderné reakce v tlakovodním jaderném reaktoru. Pro svou vlastnost barvit plamen zeleně je oblíbenou součástí pyrotechnických směsí při přípravě ohňostrojů. Je také součástí netoxických insekticidů. Využití našla i ve směsi pro impregnaci dřeva, jelikož snižuje jeho hořlavost.

Čistá vazelína je rovněž široce dostupná bez lékařského předpisu. Jedná se o hořlavou polotuhou směs uhlovodíků. Je nerozpustná ve vodě. Historicky byla tato látka objevena kolem roku 1859

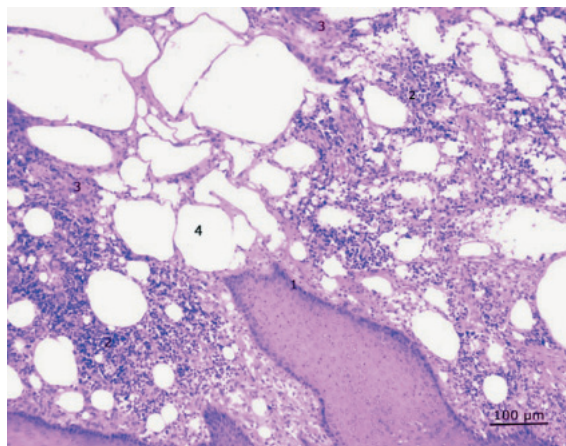
v Pensylvánii při těžbě ropy. Parafrinový materiál způsoboval poruchy vrtných strojů, avšak začal být využíván na rány a popáleniny pro příznivý vliv na jejich rychlejší zhojení. Americký patent na výrobu vazelíny získal mladý chemik Robert Chesebrough roku 1972.

Aplikací cizích materiálů do urogenitálního traktu, možnou motivací tohoto jednání a následky aplikace se zabývá práce autorů Kočovská a kol. (1). Fischer a kol. (2) ve své studii poukazují na implantaci penilních nodulů („perliček“ či „korálků“) do podkoží penisu a zmiňují, že tato aplikace je pro západní svět neobvyklá a týká se spíše slovanských a asijských kultur. Prevalence časných nebo opožděných komplikací se sice zdá být nízká, avšak jejich výskyt a závažnost prakticky nejsou známy a mohou být i podhodnoceny. Na možné komplikace typu subfebrilií nebo přítomnosti bolestivé erekce po aplikaci těchto penilních tělísek poukazuje práce Kudláčkové a kol. (3). Je zde rovněž poukázáno na možné trvalé následky ve smyslu bolestivých semierekcií i po extrakci materiálu a zhojení operační rány.

Podkoží penisu je bez tuku, řídké, je označováno jako fascia penis superficialis (Collesova fascie) a umožňuje pohyblivost kůže penisu. Po vpravení těchto anorganických látek pod kůži dochází k těžkým zánětlivým změnám v místě aplikace.

Z peroperačně odebraného vzorku tkáně prvního pacienta byl histologicky přítomen edém intersticia s lymfocytárním infiltrátem a četnými makrofágy. Místa byly zastiženy i mnohojaderné buňky typu z cizích těles a ulcerace v oblasti epidermis (obr. 5).

Dle našich zkušeností se aplikace borové masti týká zejména pacientů, kteří jsou nebo v minulosti byli ve výkonu trestu. Dle výpovědi pacientů ošetřených na naší klinice jsou pacienti motivováni snahou zvětšit si průměr penisu. Do nástupu výše zmíněných komplikací pacienti negují obtíže s mikcí či sexuální obtíže. O způsobu automutilace u pacientů pobývajících ve vězení se zmiňuje ve své práci také Nguven a kol. (4). Stran aplikace penilních nodulů se v ambulantní praxi s tímto setkáváme rovněž spíše u skupiny sociálně slabších občanů.

Obr. 5. Tkáň prepucia získaná peroperačně u pacienta po injekční aplikaci borové masti: epidermis (1), lymfocytární infiltrát (2), s četnými makrofágy. Zastiženy také mnohojaderné buňky typu z cizích těles, granulomatózní tkáň (3) a četné tukové vakuoly (4). Barvení hematoxylin-eosin, zvětšeno 100x.

Fig. 5. Tissue of the prepuceum obtained peroperatively after the injection application of the boric ointment in the past: epidermis (1), lymphocytic infiltrate (2), with macrophages, foreign-body-type multinucleated giant cells, granulation tissue (3) and numerous fat vacuoles (4). Haematoxylin-eosin, magnification 100x

ZÁVĚR

Motivace k těmto amatérským výkonům je velmi diskutabilní. Pozoruhodná je souvislost tohoto jednání s nejistou motivací a sociálním statutem nemocných. Jedná se zejména o úzkou skupinu pacientů, kteří dle anamnestických údajů v minulosti byli, či stále jsou, ve výkonu trestu.

Po injekční aplikaci tohoto anorganického materiálu dochází k těžkým zánětlivým změnám v místě aplikace, induraci a s latencí několika měsíců až let k rozpadu ložiska v nehojící se ulcerózní lézi. V případě takto nehojící se léze je indikováno chirurgické řešení. U větších defektů je vhodná spolupráce s plastickým chirurgem.

Na internetu lze dohledat často mylné informace o výhodách tohoto počínání bez následných komplikací. I s ohledem na současné trendy a možné šíření dezinformací po sociálních sítích se domníváme, že by tato problematika měla vejít do širšího, nejen odborného povědomí.

LITERATURA

1. Kočovská P, Toufarová P, Klečka J, Chudáček Z, Hora M. Cizí tělesa zavedená do urogenitálního traktu za účelem sexuální stimulace, *Ces Urol*, 2013, 17(1): 28–35.
2. Fischer N, Hauser S, Brede O, et al. Implantation of arteficial penile nobles-a review of literature. *J Sex Med*. 2010 Nov, 7(11): 3565–3571.
3. Kudláčková Š, Fiala R. Automutilace zevního genitálu. *Ces Urol*, 2002; 6(1): 8–10.
4. Nguven DP, Desai BK, Falgiani M. Visual Diagnosis: Pearling: a case study. *Int J Emerg Med*. 2011 Dec 8; 4: 74.

Doc. MUDr. Ladislav Jarolím, CSc. obdržel čestné členství Evropské urologické společnosti

Doc. MUDr. Ladislav Jarolím, CSc. obdržel 20. 3. 2015 na výroční konferenci EAU v Madridu čestné členství Evropské urologické společnosti. Toto ocenění se uděluje urologům, kteří významným způsobem ovlivnili evropskou urologii. Po prof. Hradcovi a prof. Dvořáčkovi je doc. Jarolím teprve třetím takto oceněným českým urologem.

Srdečně blahopřejeme!

*Prof. Abrahamsson blahopřeje
doc. Jarolímovi k jeho čestnému členství v EAU*